

РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Пікалова А.О.

*кандидат філологічних наук, доцент,
КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

ЛІНГВОКРЕАТИВНА СКЛАДОВА ІДЕНТИЧНОСТІ АНГЛОМОВНОГО ДИТЯЧОГО ПОЕТА

Дослідження поняття «ідентичність» привертає увагу науковців різних галузей знань. Словникові дефініції цього терміну охоплюють такі значення: однаковість людини або чогось в усі часи і за всіх обставин; умова або факт, що особа або щось є самим собою, а не кимось / чимось іншим, індивідуальність, особистість [11, с. 415]. Актуальним виявляється дослідження ідентичності англомовного дитячого поета в лінгвістичному аспекті.

У фокусі нашої уваги постає ідентичність дитячого поета. Дитячий поет постає як людина, яка займається творчістю – створює поетичні тексти, що призначені для дітей.

Загальна здатність до творчості розуміється як креативність. Креативність – це здатність людини породжувати незвичайні ідеї, знаходити оригінальні рішення, відхилятися від традиційних схем мислення [3, с. 156].

Мета роботи полягає у з'ясуванні механізмів конструювання ідентичності дитячого поета (на прикладі життєтворчості відомого англомовного дитячого поета Теодора Сьюза Гейзела / Доктора

Сьюза (Theodore Seuss ['sju:s] Geisel / Dr. Seuss ['sju:s]) в аспекті лінгвокреативної діяльності автора.

«Невтомна жага творчості» сприяє знаходженню себе в цьому різноманітному світі, образу Я, сенсу свого існування, тобто знаходженню і набуття своєї ідентичності, що проявляється в тотожності самому собі, зміцненні власної сутності, послідовності свого життя. Іншими словами, в процесі творчості людина формує «систему особистісних смислів», формує стійкість внутрішнього прагнення до «Я», тим самим «виковуючи» свої цінності, переконання, словом особистісну ідентичність [5]. Творчість через пізнання світу і самого себе допомагають людині знайти ідентичність [2, с. 208-209].

Креативність – здатність до оригінальної, затребуваною роботи, що приносить певну користь [12]. У цьому світлі творчість дитячого поета розуміється як оригінальна робота, якої потребують діти, оскільки вірші постають джерелом становлення особистості дитини.

Креативність мовної особистості дитячого поета обумовлена хистом до римування, майстерністю створювати дитячі поезії, що актуалізують мовнокреативний процес, результатом якого являються дитячі поетичні тексти, що творені лінгвокреативною особистістю, яка володіє високим рівнем мовної компетенції. Креативність дитячого поета можлива за наявності лінгвістичного інтелекту, що заснований на чуттєвості до смислу слова і ефективною вербальною пам'яттю [10].

Усвідомлення і розвиток власного досвіду, що репрезентується в авторському мовленні; напружена і наполеглива праця, продуктом якою виявляються дитячі поетичні тексти; самовладання і впевненість у результатах своєї діяльності; інтелектуальний

потенціал поруч з мотивацією, емоціями, рівнем естетичного розвитку, комунікативними параметрами і компетентністю, що ініціюють майстерне використання арсеналу мовностилістичних засобів, – це ті умови, що стимулюють лінгвокреативність у процесі конструювання ідентичності дитячого поета.

Лінгвокреативність репрезентується не лише у вмінні створювати мовні одиниці, але й в умінні користуватися різноманітними мовними засобами та стилістичними прийомами, що актуалізують мовну гру.

Аналіз ілюстративного матеріалу надає можливості для розмежування двох основних типів гри у дитячій поезії Теодора Сьюза Гейзела / Доктор Сьюза: гру у просторі тексту та інтертекстуальну гру [1, с. 7].

У текстовому просторі дитячої поезії автора репрезентована мовленнєва гра (сукупність ігрових дій з елементами мовних рівнів тексту) і гра з формою тексту (використання візуально-графічних засобів). Інтертекстуальна гра репрезентує включення поетичного тексту в міжтекстові зв'язки [4, с. 189].

Поет часто вдається до алітерації. Асонанс в дитячих поетичних текстах автора не становить виключення.

Лексичним засобом виразності поетичного мовлення виступають індивідуально-авторські неологізми – okazіоналізми, що можуть розглядатися як вид мовної гри, оскільки вони характеризуються індивідуальністю, створюваністю, експресивністю, залежністю від контексту. Типовими для Теодора Сьюза Гейзела / Доктор Сьюза є авторські трансформації (рендеринги), до яких автор вдається з метою створення рими. У наступному прикладі репрезентовано авторський рендеринг «*theirs*», винайдений автором для римування

зі словом «stars»: «*Now the Star-Belly Sneetches/ Had bellies with stars./ The Plain-Belly Sneetches/ had none upon thars.*» (Dr. Seuss «The Sneetches and Other Stories») [8]. Такі індивідуально-авторські неологізми репрезентовані майже у всіх поезіях автора.

Улюбленим прийомом автора є новоутворення, що корелюють з репрезентацією сегментів скоромовок, наприклад, «*Slow Joe Crow* або *tweetle beetles*: «*Who comes?.../ Crow comes./ Slow Joe Crow comes./ Who sews crow's clothes?/ Sue sews crow's clothes./ Slow Joe Crow...*»; «*Let's have a little talk/ about tweetle beetles...*» [6].

Найяскравіше репрезентовані в дитячих поетичних текстах Теодора Сьюза Гейзела / Доктор Сьюза повтори, що охоплюють різні варіації (повтори звуків та їх сполучень, повтори слів, словосполучень і речень). Наприклад: «*Fox/ Socks/ Box/ Knox*» [6]; «*One fish/ Two fish/ Red fish/ Blue fish./ Black fish/ Blue fish/ Old fish/ New fish.*» [7].

У дитячих поетичних текстах автора репрезентований прийом використання візуально-графічних засобів, що актуалізує гру з формою тексту. Написання деяких слів великими літерами – найпоширеніше явище у текстовому просторі віршів Теодора Сьюза Гейзела / Доктор Сьюза.

У дитячих поетичних текстах автора репрезентовано звуконаслідування.

Різновид інтертекстуальної гри можна простежити у поетичному тексті «*Yertle the Turtle*» [9], що репрезентує події того часу в суспільстві (натяк на Адольфа Гітлера). При цьому автор у простій і позитивній формі пропонує урок з історії. Креативність актуалізується у вмінні не обтяжувати емоціосферу дітей

пропонованим змістом, стимулювати виховання моральних принципів. Поет відстоює позиції свободи всіх людей.

Результати роботи дають підстави вважати, що лінгвокреативність англomовного дитячого поета репрезентується не лише у вмінні створювати мовні одиниці, але й в умінні користуватися різноманітними мовними засобами та стилістичними прийомами, що актуалізують мовну гру. Аналіз ілюстративного матеріалу дозволив виявити найтипovіші приклади мовної гри, що репрезентовані в дитячих поетичних текстах Теодора Сьюза Гейзела / Доктор Сьюза. Поміж видів авторської мовної гри виокремлюємо такі: мовленнєва гра (сукупність ігрових дій з елементами мовних рівнів тексту) і гра з формою тексту (використання візуально-графічних засобів); інтертекстуальна гра репрезентує включення поетичного тексту в міжтекстові зв'язки.

Список використаних джерел:

1. Большакова Н.Н. Игровая поэтика в литературных сказках Михаэля Энде: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Н.Н. Большакова. – Смоленск, 2007. – 24 с.
2. Идентичность: социально-психологические и социально-философские аспекты: коллективная монография / науч. ред. К.В. Патырбаева. – Пермь, Перм. гос. нац. иссл. ун-т, 2012. – 250 с.
3. Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одаренности / Е.П. Ильин. – Санкт-Петербург: Питер, 2009. – 434 с. – (Мастера психологии).
4. Пікалова А.О. Репрезентація мовної гри в текстовому просторі англomовної дитячої поезії. *Modern Philological Research: a Combination of Innovative and Traditional Approaches: Conference Proceedings, April 27-28, 2018 / Sulkhan-Saba Orbeliani Teaching University. Tbilisi: Baltija Publishing. 188–191.*

5. Шнейдер Л.Б. Профессиональная идентичность: теория, эксперимент, тренинг: уч. Пособие / Л.Б. Шнейдер. – Москва: психол.-соц. ин-та; Воронеж: изд-во НПО «МОДЭК». – 2004. – 600 с.
6. Dr. Seuss. Fox in Socks / Seuss Dr. – New York: Random House Books for Young Readers; Bright & Early Board Books, 2011. – 24 p.
7. Dr. Seuss. One Fish, Two Fish, Red Fish, Blue Fish / Seuss Dr. – New York: HarperCollins Children's Book, 2003. – 64 p.
8. Dr. Seuss. The Sneetches and Other Stories / Seuss Dr. – New York: HarperCollins Children's Book, 2003. – 65 p.
9. Dr. Seuss. Yertle the Turtle / Seuss Dr. – New York: Random House; Books for Young Readers, 2006. – 96 p.
10. Gardner H. Creativity Lives and Creative Works: a Synthetic Scientific Approach / H. Gardner // The Nature of Creativity: eds. R. Sternberg, T. Tardif. Cambridge: Cambridge University Press, 1988. – P. 298–324.
11. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / ed. J. Crowther. – Oxford: Oxford University Press, 2002. – 1428 p.
12. Sternberg R.J., Lubart T.I. Investing in creativity / R.J. Sternberg, T.I. Lubart // American Psychologist. – 1996. – V. 51. – P. 677–688.